

Analysis and Planning of Sugar Beet Production on Family Farm

Jadranka DEŽE, Jozo KANISEK, Ljubica RANOGAJEC, Mirjana MILJEVIĆ

University of J.J. Strossmayer in Osijek, Faculty of Agriculture in Osijek, Trg Svetog Trojstva 3, 31000 Osijek, Croatia
(e-mail: jdeze@pfos.hr)

Abstract

Croatian quota of 180.000 tones of sugar beet per year is approved for export to EU countries. For that amount of sugar it is necessary to produce about 30.000 ha of sugar beet. Sugar beet production requires deep and fertile soils and crop rotation requirement is at least five year. Therefore, Slavonia and Baranya doesn't have enough areas under sugar beet. Added problem is so called "sugar reform" applied by EU with an aim of increasing price of sugar produced from sugar beet root and its equalization to sugar cane price. Consequences of this movement will be decreasing of sugar beet redemption price. On that way, sugar beet will be increased only within producers with relative good soils, suitable mechanization and knowledge. Research shows that sugar beet is produced on family farm of County of Vukovar - Srijem on 21 ha. Technical and technological process includes 35 working operation spending 26.9 hours/ha of mechanization and 65.8 hours/ha of labor. Total costs amount is 14.947,05 kn/ha. Producers paid for seed 1.405,44 kn/ha or 9.4%, and for 1.100 kg for fertilizers 2.217,50 kn/ha or 14.8% of total costs. Significant value are also costs for plant protection (9 l/ha) in amount of 15.2% of total cost. Mechanization fee is 5.070,96 kn/ha with share of 33.9% what indicates this is the most important element in total costs, partly as a consequence of increasing a distance between arable land and farm. Total value of production is 18.708,64 kn/ha, with yields of (66.9 t/ha) the root and governments subsidies. Per hour of human labour is produced 1.017 kg root; while per tone of products is necessary 0.98 sati hour of human labour. Economic coefficient is 1.25. On 100 invested kuna's in production process is achieved 25.17 kn of profit. This case studies and similar farms, with natural and economic results, can produce sugar beet with lower costs in the future, but they need higher government support what is planned in 2008 year.

Key words: sugar beet, analyze, planning production

sa2008_a0210

Analiza i planiranje proizvodnje šećerne repe na obiteljskom gospodarstvu

Jadranka DEŽE, Jozo KANISEK, Ljubica RANOGAJEC, Mirjana MILJEVIĆ

Sveučilišta J.J. Strossmayer u Osijeku, Poljoprivredni fakultetu u Osijeku, Trg Svetog Trojstva 3, 31000 Osijek, Hrvatska
(e-mail: jdeze@pfos.hr)

Sažetak

Republici Hrvatskoj odobrena je za izvoz u zemlje Europske unije kvota od 180.000 tona šećera godišnje. Za tu količinu šećera trebalo bi šećernu repu uzgajati na oko 30.000 ha, ako se uzme u obzir da ova kultura zahtijeva duboka i plodna tla, a na istoj se površini nemože uzgajati najmanje slijedećih pet godina, tada je na području Slavonije i Baranje gotovo teško osigurati odgovarajuće površine. Dodatni problem je i tzv. «šećerna reforma» koja se provodi u EU, a čiji je cilj snižavanje cijene šećera proizvedenog iz korijena šećerne repe i njegovo približavanje cijeni šećera proizvedenog iz šećerne trske. Posljedica takovih kretanja bit će snižavanje otkupne cijene korijena šećerne repe. Na taj način šećernu repu uzgajat će samo oni proizvođači koji uz relativno dobra tla raspolažu sa odgovarajućim sredstvima mehanizacije i potrebnom razinom znanja za proizvodnju ove zahtijevne kulture. U radu su prikazani rezultati praćenja proizvodnje šećerne repe na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu s područja Vukovarsko-srijemske županije na površini 21 ha. Istraživanjem je utvrđeno da je tehnološki proces proizvodnje obavljen izvođenjem 35 radnih procesa, pri čemu je utrošeno 26,9 sati/ha rada strojeva i 65,8 sati/ha rada ljudi. Ukupni troškovi iznose 14.947,05 kn/ha. Od toga je za sjeme je izdvojeno 1.405,44 kn/ha ili 9,4 %, a za 1100 kg utrošenih mineralnih gojiva plaćeno je 2.217,50 kn/ha što predstavlja 14,8% ukupnih troškova. Ne manje značajnu stavku čine troškovi sredstva za zaštitu, pri čemu je za 9 l/ha utrošeno 15,2% ukupnih troškova. Naknada za rad sredstava mehanizacije s iznosom 5.070,96 kn/ha i udjelom od 33,9% predstavljaju najznačajniju stavku ukupnih troškova, a djelomično je posljedica povećane udaljenosti proizvodnih površina od ekonomskog dvorišta. Prinosom od 66,9 t/ha korijena i poticajem ostvarena je ukupna vrijednost proizvodnje od 18.708,64 kn/ha. Za sat rada ljudi proizvedeno je 1.017 kg korijena, a za tona proizvoda potrebno je 0,98 sati rada ljudi. Izračunat je koeficijent ekonomičnosti 1,25. Na 100 kn uloženi u procesu proizvodnje ostvareno je 25,17 kn dobiti. Gospodarstva s približno sličnih naturalnim i ekonomskim rezultatima moći će i uz nižom otkupnu cijenu i sa nešto povećanim poticajem koji se planira u vegetaciji 2008. uspješno nastaviti sa proizvodnjom šećerne repe.

Ključne riječi: šećerna repa, analiza, planiranje proizvodnje

sa2008_a0210